

Fokusområde

Familieorienteret alkoholbehandling

En samlet
handleplan til
professionelle i Fanø
Kommune -
ældreområdet, børn
& unge

FANØ KOMMUNE

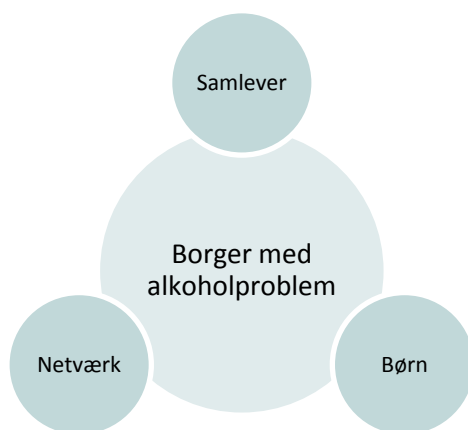
Indhold

Indledning - Familier, børn og unge.....	1
Baggrund – Familier, børn og unge.....	2
Læsevejledning - Familier, børn og unge	3
Arbejdsgange - Familier, børn og unge.....	4
Arbejdsgange	5
1. Analyser din fornemmelse.....	5
2. Orienter din leder – stafetlog niveau 0	6
3. Gør status internt – stafetlog niveau 1.....	6
4. Fremadrettet intern plan – stafetlog niveau 2	6
For-visitationsmøde (Ankerhusmøde)	6
5. Visitationsmøde i forvaltningen - stafetlog niveau 3.....	7
Fra opmærksomhed til handling.....	7
Den nødvendige samtale – Familier, børn og unge	8
Indledning - Ældreområdet.....	10
Læsevejledning - Ældreområdet	12
Struktur – arbejdsgange - Ældreområdet	13
Bilag 2. Sparring og kontaktinformationer.....	17
Bilag 3. Pjecer og tilbud.....	19
Bilag 4. Vejledning: at skrive en underretning	22
Bilag 5. Vejledning: at indhente samtykke	24
Bilag 6. SØM Skema	25
Bilag 7. Visitationsskema	26
Bilag 8. Spørg til alkohol – det kan gøre en forskel - Ældre	27
Bilag 9. Spørgeguide - Ældre	28

Indledning

I Fanø Kommune skal alle borgere opleve, at det er let og naturligt at leve et sundt liv. For langt de fleste mennesker er forbruget af rusmidler og alkohol forbundet med hyggelige stunder i selskab med venner og familie. Imidlertid kan der opstå perioder, hvor forbruget indvirker negativt på trivslen i en familie. I de situationer skal familien vide, at der er hjælp at hente. De har faktisk *krav* på at blive hjulpet.

Fanø Kommunes tilbud afspejler *hele* familiens situation. Der er således tilbud målrettet borgeren med et alkoholmisbrug samt tilbud målrettet pårørende. Alkoholproblemer indvirker ikke alene på den enkeltes livskvalitet, arbejdsevne og fritid. Familien (børn og samlever) påvirkes ligeledes af problemet, og har brug for støtte og rådgivning sideløbende med misbrugerens behandling. Løsningerne er helhedsorienterede og afspejler de differentierede behov en familie har.

Fanø Kommunes fokusområde – familieorienteret alkoholbehandling, afspejler værdierne:

- Tidlig opsporing & Forebyggelse
- Helhedsorienterede løsninger & Samskabelse
- Tværfaglig viden & Koordinerede forløb

I Fanø Kommune prioriterer vi forebyggelse og tidlig opsporing. Vi italesætter forbrug af rusmidler og alkohol, og understøtter borgeren med information – viden der kan omsættes i en travl hverdag med job, fritid og familie. I situationer hvor der er behov for støtte og rådgivning, tilbyder Fanø Kommune differentierede indsatser, som afspejler borgerens - og de pårørendes behov. Vi tager udgangspunkt i familiens ressourcer, og inddrager *hele* familiens situation i helhedsorienterede løsninger. Løsningerne leveres som et koordineret samarbejde på tværs af faggrupper, på den måde sikrer vi, at familien oplever effektive forløb der virker.

Hvis vi skal lykkes med, at omsætte de overordnede værdier til praksis, er det afgørende at vi er tydelige omkring hvor vi vil hen, hvorfor vi vil det og ikke mindst hvordan vi kommer derhen. Derfor suppleres dette materiale med konkrete handleplaner, målrettet professionelle i Fanø Kommune.

Familieorienteret alkoholbehandling

I Fanø Kommune er andelen af borgere der har et problematisk alkoholforbrug (*CAGE-c test*), den højeste på landsplan (24 %) (SST, 2013). Tilsvarende er andelen af borgere der overskrider højrisikogrænsen den højeste på landsplan (14.3 %) (SST, 2013).

I Danmark skønnes 122.000 børn at vokse op i en familie med alkoholmisbrug. Det svarer til 2-3 elever i hver folkeskoleklasse (SST, 2016). Hovedparten af disse børn har en hverdag der er stærkt præget af alkoholmisbruget derhjemme.

Børn i familier med alkoholmisbrug kan være meget svære at kategorisere - og dermed identificere. Børnenes reaktionsmønstre spænder fra udad reagerende til indelukkede. De kan fremstå larmende og voldsomme - eller stille og kontrollerede. At opspore disse børn er derfor ikke ligetil (SST, 2016).

Flertallet af børnene kompenserer for at dække over deres forældre og vil f.eks. gemme sig bag en larmende adfærd eller et imponerende karakterblad. Men netop loyaliteten og den kompenserende adfærd øger risikoen for at blive overset (Center for Offentlig Kompetenceudvikling, 2016).

Som fagperson er du imidlertid i en position der gør dig i stand til, at reagere på disse mekanismer. Du har en tæt kontakt til det enkelte barn, og vil blive opmærksom hvis noget ændrer sig. Ved at italesætte din fornemmelse på et tidligt stadie vil du oftest kunne medvirke til at familien kan blive velfungerende, og børnene kan sikres en tryk og stabil opvækst.

Netop italesættelsen er afgørende, hvis vi skal sikre at alle børn og unge trives. Det er svært at italesætte et potentielt alkoholmisbrug - særligt hvis børnene eller forældrene ikke udviser *klare* tegn på misbrug. Som fagperson er det en udfordring og et dilemma, som du skal understøttes i at agere på.

I dag ved vi at alkoholmisbrug kan forekomme i alle typer familier. Det forekommer *også* i de ressourcestærke familier, hvor der er styr på *villa*, *vovse* og *Volvo*. Når vi italesætter skadeligt forbrug af alkohol er antallet af genstande således sekundært, derimod mener vi at der er tale om et skadeligt alkoholforbrug når:

"Brugen af alkohol virker forstyrrende ind på de opgaver og funktioner, som skal varetages i familien, eller de følelsesmæssige bånd mellem mennesker belastes og forstyrres af en andens alkoholproblem" (Psyk. Frid A. Hansen).

Læsevejledning

I Fanø Kommune skal alle børn trives – uanset udgangspunkt. Som fagperson spiller du en afgørende rolle. Du besidder en uvurderlig viden om barnet og familien, og er ofte den første, der bliver opmærksom på et barns trivsel og udvikling. Det stiller dig samtidigt overfor en række udfordringer og dilemmaer. Med dette redskab ønsker vi, at understøtte dig i at italesætte dine fornemmelser og observationer.

Når du observerer signaler hos børn og unge, er den primære indgangsvinkel barnets mistrivsel. Årsagen til barnets mistrivsel er således sekundær og *kan* skyldes et alkoholproblem i familien. Du vil oftest være usikker på dine fornemmelser, fordi du ikke kan vide dig sikker på årsagen. Imidlertid er det vigtigt, at du alligevel handler på din fornemmelse og italesætter dine observationer – ofte vil de vise sig at være rigtige.

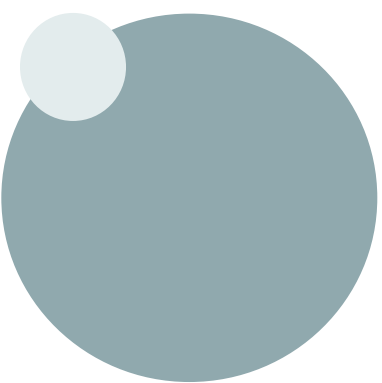
”Når børnene viser tegn på, at de mistrives, så kan forklaringen ligge mange andre steder, men hvis vi ikke begynder at italesætte det, så kan vi heller ikke tage hånd om det og hjælpe barnet” (Frid A. Hansen, cand.psych.)

For at du kan lykkes med, at italesætte dine observationer er det afgørende, at du ved hvad du skal være opmærksom på, hvordan du bliver klogere på din opmærksomhed, og ikke mindst hvad du skal gøre for at komme videre med din viden. Med dette materiale understøttes du som professionel i at italesætte og agere på den opmærksomhed, som du iagttager hos barnet. Materialet skal anvendes som et supplerende redskab, og det er således dig som professionel der sætter rammen og indholdet i samarbejde med forælderen – det er ikke en plan for hvordan det *skal* gøres, men hvordan det *kan* gøres.

Selve udmøntningen af handleplanerne understøttes af strukturen på opmærksomhedsskemaet (p. 4), Udviklingsplanen for kvalitet i sagsbehandlingen af udsatte børn og unge og den elektroniske stafetlog (KMD)¹. Handleplanerne er udformet, så de afspejler de enkelte niveauer i stafetloggen (indsatsniveauer), og derfor skal handleplanerne ses i relation til denne. De enkelte niveauer i stafetten understøttes af redskaber, som kan anvendes efter behov. Materialet kan anvendes på tværs af forvaltningens områder, og kan således tages i brug i dagpleje, vuggestue, børnehave, fritidsklub, skole samt i forvaltningens socialafdeling. Materialet suppleres med tilhørende pjecer (målrettet fagpersoner og forældre) (bilag 3).

---

¹ KMD stafetlog benyttes i Fanø Kommune som et redskab til, at opspore og monitorere børn i mistrivsel. Redskabet understøtter det tværfaglige samarbejde på tværs af forvaltningens faggrupper.

Arbejdsgange

Ved fornemmelse

Som medarbejder i Fanø Kommunes institutioner og skole spiller du en vigtig rolle. Du er oftest den første til, at blive opmærksom på et barns trivsel eller udvikling. Imidlertid vil du opleve at blive usikker på din fornemmelse fordi det kan være vanskeligt, at være sikker på årsagen til barnets mistrivsel. Du vil ofte kunne stole på din fornemmelse.

At gå fra en ubevidst fornemmelse til bevidsthed om et problem handler om, at gøre status over hvad du ser vedrørende barnet. I nedenstående guideline får du input til, hvordan du kan komme videre. Guidelinen er inddelt i fem trin.

5

1. Analyser din fornemmelse

Når du skal analysere din fornemmelse, skal du skrive dine observationer ned. Skriv ned hvad du har set og hørt. Vær opmærksom på signaler hos barnet og forældrene når du gør status over dine observationer (se boks 1).

I nogle situationer vil du opleve at signalerne er klare og entydige, i andre tilfælde vil du opleve at de er vage og tvetydige. Vær altid opmærksom hvis et barn er overdrevent ansvarligt og tilpasningsvilligt. Dette er hyppige signaler hos børn der vokser op i en familie i mistrivsel.

I skoleregi hvor forældrekontakten er mere sparsom end i f.eks. daginstitutionerne er det afgørende, at du tager udgangspunkt i din fornemmelse omkring barnets signaler.

Det er vigtigt at du undgår tolkninger og er opmærksom på, at dine observationer skal kunne tåle at få din underskrift under.

Boks 1. Signaler på mistrivsel hos børn

Børns signaler kan være:

- Tristhed, hæmning, mangel på mimik, tilbagetrukket.
- Udad reagerende eller overdreven tilpasning.
- Psykosomatiske symptomer (mavesmerter, hovedpine, spændinger, ufrivillig vandladning/afføring).
- Problemer med venner/socialt tilhørsforhold – tager sjældent venner med hjem (større børn), er oftest alene.
- Svigtende indsats i skolen.

Kilde: Center for Offentlig Kompetenceudvikling, cok.dk.

2. Orienter din leder – stafetlog niveau 0

Orienter din leder om dine observationer og fornemmelser. Du skal orientere din leder om dine observationer senest efter 14 dage (se side 10 – fra opmærksomhed til handling). I samråd med din leder kan I vælge at oprette en stafetlog (stafetlog niveau 0). Der udpeges en stafetholder (oftest dig, som er tættest på barnet) samt relevante aktører. Du skal altid tilknytte din leder som aktør. Du skal samtidig orientere forældrene om, at der er opmærksomhed på deres barn. De gives samtidig adgang til at læse i stafetloggen. Du kan anvende principperne i den nødvendige samtale p. 11 som understøttende redskab.

Er du den eneste der er bekymret, skal du overveje en underretning (bilag 6).

3. Gør status internt – stafetlog niveau 1

I samråd med din leder gør du status på et internt møde (stafetlog niveau 1). I kan vælge at starte op på et SØM-skema (bilag 8). Med udgangspunkt i SØM-skemaet udarbejdes en handleplan med tilhørende mål og indsatser for det fremadrettede arbejde omkring barnet. Du kan anvende principperne omkring barnets status p. 10.

Mødet afsluttes ved at fastlægge dato for næste møde. Vurderes effekten af handleplanen at udeblive, kan du og din leder vælge at indkalde til endnu et internt møde på niveau 1 eller gøre status på et niveau 2 møde.

4. Fremadrettet intern plan – stafetlog niveau 2

Hvis effekten af handleplanen udebliver eller du vurderer at barnet har behov for hjælp fra en eller flere eksterne aktører (sundhedsplejerske, fysioterapeut mv.) kan du og din leder indkalde til et niveau 2 møde. Du skal opjustere stafetten til stafetlog niveau 2 og indhente forældresamtykke forud for mødet.

I kan i denne proces gøre brug af sparring med det interne team, f.eks. forvaltningens familierådgiver eller øvrige eksterne teams (f.eks. ALFA teamet ved alkoholproblematikker) (se bilag 4). Dog skal du være opmærksom på, at der ved henvendelse til eksterne teams altid skal indhentes samtykke fra forældrene.

Vurderes effekten af handleplanen at udeblive, kan du og din leder vælge at indkalde til endnu et internt møde på niveau 2 eller tage kontakt til forvaltningen for et for-visitationsmøde i Ankerhuset.

For-visitationsmøde (Ankerhusmøde)

På mødet får du sparring i forhold til din stafetlog, herunder input til det fremadrettede arbejde. På mødet kan der blive iværksat forebyggende foranstaltninger (f.eks. §11). Mødet afholdes i Ankerhuset 1 gang om måneden (den første torsdag i måneden). Foruden deltagelse af dig og/eller din leder, deltager en socialrådgiver (leder) samt øvrige stafetholdere.

Forud for mødet orienteres alle mødedeltagere om dagsordenen (de oprettede stafetlogs, som skal drøftes). Det er derfor muligt for dig at deltage på mødet, når din stafet skal drøftes.

Mødet tager udgangspunkt i det udarbejdede SØM-skema og øvrige historik i stafetten (bilag 8). På baggrund af skemaet vurderer lederen i forvaltningen om:

- A. **Handlevej A.** I er selv i stand til at tilbyde den fornødne støtte og omsorg i samarbejde med forældrene. Stafetten kommer med retur, og du vil få rådgivning samt sparring i forhold til det fremadrettede arbejde med handleplanen. Du skal bibeholde stafetten på niveau 2.
- B. **Handlevej B.** Barnet har behov for støtte som ligger udenfor skolens/dagsinstitutionens muligheder. Der skrives underretning, indkaldes til visitationsmøde i forvaltningen og stafetten opjusteres til niveau 3.

5. Visitationsmøde i forvaltningen - stafetlog niveau 3

På visitationsmødet i forvaltningens vil din stafetlog blive drøftet på et møde med lederen fra Social og myndighed samt øvrige relevante aktører. På mødet vil den rette indsats til barnet blive visiteret. Der vil blive udarbejdet handleplan samt visitationsskema for det fremadrettede arbejde.

Som stafetholder kan du nu vælge at overlade rollen som stafetholder til en rådgiver i forvaltningen. Det er vigtigt at du som nærmeste kontaktperson fortsat arbejder med handleplaner og indsatser sideløbende med forvaltningens indsatser. Du kan vælge at tage kontakt til forvaltningen og den rådgiver som har overtaget stafetloggen for status af relevans for dine handleplaner.

Fra opmærksomhed til handling

Fra opmærksomhed til handling

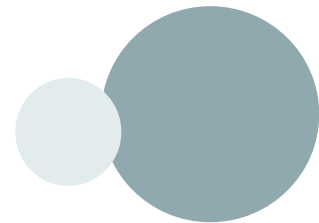
Ved fortsat opmærksomhed på et barn eller en ung, kan du med fordel gøre dig nogle tanker om barnets status indenfor følgende områder:

Vurder barnets status

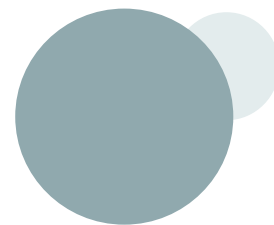
- Følelsesmæssig tilstand
- Evne til at indgå i sociale relationer
- Intellektuel tilstand
- Fysisk tilstand
- Barnets selvværd og selvtillid
- Er barnets udviklingsstatus tilfredsstillende for alderen

Vurder barnets situation i øvrigt

- Relationer til forældre, personale, andre
- Omsorgssituation (sikkerhed, almindelig pleje)
- Følelsesmæssig kontakt til forældre, personale, andre
- Er barnet i en truet situation
- Er der tilgængelige ressourcer i familiens netværk
- Benyttes disse ressourcer
- Hvordan er de voksnes samarbejde om barnet

Den nødvendige samtale

Det kan være forbundet med dilemmaer og udfordringer, at skulle tage en samtale med forældre om en opmærksomhed på deres barn. Imidlertid er det afgørende, at du som professionel italesætter din opmærksomhed overfor forældrene. Du kender familien bedst og det er afgørende, at du inddrager denne viden i samtalen.

Samtalen kan gennemføres på forskellige niveauer f.eks. i forbindelse med oprettelsen af stafetloggen på niveau 0, ved indhentning af samtykke eller i forbindelse med udfyldelsen af f.eks. SØM-skemaet (bilag 6).

I nedenstående guideline får du input til, hvordan du kan planlægge, afholde, evaluere og følge op på samtalen med forældrene:

Prøv at tænke igennem hvorfor I forventer, at samtalen bliver svær

- Hvorfor tror du, at den er svær for forældrene?
- Hvad er de bange for?
- Hvordan kan du tilrettelægge samtalen, så barnets mistrivsel bliver det centrale i samtalen?

Kan I afdramatisere forældrenes frygt og stadig fastholde problemets alvor?

- Hvad er det værste der kan ske under samtalen? Hvad er det bedste resultat, der kan komme ud af samtalen?

Hvem skal deltage?

I bør altid være mindst to ansatte til samtalen, hvoraf den ene skal være lederen.

- Overvej om stafetholderen (den person der er tættest på barnet) skal deltage i samtalen, eller om denne person skal fredes af hensyn til ønsket om, at bevare den gode kontakt til barnet
- Deltager vedkommende ikke i samtalen, er det vigtigt at denne person inddrages i planlægningen af samtalen

Det praktiske

- Lav en dagsorden inden samtalen, hvor I afstemmer rollefordeling (hvem siger hvad, hvem er ordstyrer og referent), varighed og mål. I skal sikre jer, at I har fået sat ord på jeres opmærksomhed på barnet.
- Giv forældrene en kopi af dagsordenen
- Hav information og pjece klar med diverse tilbud til behandling mv. (se bilag 3)

Hold hovedet koldt – og hjertet varmt

- Udtryk forståelse for, at samtalen kan være ubehagelig for forældrene, lev dig ind i deres frygt og uro, men hold fast i at samtalen er nødvendig
- Husk at det er en opmærksomhed I skal formidle - ikke en anklage!
- Se mennesket bag alkoholproblemet – signaler det!

Principper i samtalen:

- Fremfør så konkret som muligt, de iagttagelser der ligger til grund for opmærksomheden
- Undersøg om forældrene deler bekymringen? Hvorfor tror de at barnet har det dårligt? (f.eks. *"Hvad tænker du om de signaler jeg fortæller dig om dit barn?" "Hvad tænker du baggrunden kan være?"*)
- Har barnet fortalt om alkoholmisbruget, fortælles dette inden forældrene bliver spurgt til, hvorfor de tror barnet har det dårligt
- Bekræft forældrenes positive kompetencer, hvor de er til stede
- Inddrag åbne spørgsmål om alkoholforbruget (f.eks. *"Hvordan er alkohol en del af jeres familie?"*, *"Hvordan bruger du alkohol?"*)
- Søge at opnå forældres indsigt og forståelse af, at forbruget er et problem for deres børn/familieliv – kræve ikke indrømmelse
- Søge at motivere til at ændre, modtage behandling ved behov
- Drøfte og aftale, hvilken hjælp barnet har brug for. Hvad tror forældrene? (f.eks. *"Hvordan kan vi bedst sammen hjælpe jeres barn?"*)
- Søge løsningsforslag, der er holdbare for børn og forældre
- Sørg for at forældrene føler sig forstået og respekteret, så der kan startes en forandringsproces

Evaluerings og opsamling på aftaler og beslutninger:

- Overvej hvordan mødet vil indvirke på barnet efterfølgende. Tal med forældrene om, at barnet gør det så godt som det kan, men at du tror, barnet trænger til hjælp. Overvej at sige: *"Har jeg nogen grund til, at tro at det jeg har observeret hos barnet, får en negativ indflydelse på, hvordan I reagerer overfor barnet derhjemme?"*
- Planlægge opfølgning. Er der sket ændringer, og hvilke? Er kommet ny information, som skal føre til ændring af handlevej (A, B eller C?)
- Der udarbejdes notat til stafetlog, som forældrene får adgang til

Indledning

De fleste danskere drikker alkohol og opfatter det som en naturlig del af deres sociale liv. Imidlertid har mange danskere et alkoholforbrug, der over tid kan udvikle sig og få alvorlige sociale, sundhedsmæssige og økonomiske konsekvenser. Problemer med alkohol er ikke forbeholdt særligt udsatte grupper, og konsekvenserne af et stort alkoholforbrug rammer andre end personen der drikker.

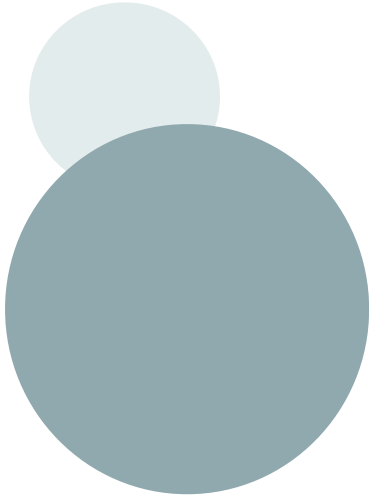
På landsplan vurderes 860.000 personer over 16 år, at være storforbrugere af alkohol. Heraf skønnes 585.000 personer at have et skadeligt forbrug svarende til, at de har pådraget sig fysiske eller psykiske sygdomme, tilstande eller skader (SFI, SDU 2008). En undersøgelse fra 2010 viste, at 22 % af borgere med en alkoholrelateret kontakt til sygehus modtog personlig og praktisk hjælp mod 4 % af borgere uden alkoholoverforbrug (SST, 2010).

For ældre mennesker, er alkoholindtagelse forbundet med de samme helbreds-mæssige, psykiske og sociale risici som for yngre. Men hos ældre kan følgevirkningerne være sværere, og opstå ved et relativt mindre alkoholindtag.

Risici ved alkoholforbrug hos ældre:

- Ældre får generelt en højere alkoholpromille end yngre ved indtagelse af samme mængde alkohol. Årsagen er, at kropssammensætningen ændres hos ældre mennesker, så der er mindre vandfase og større fedtfase. Den kønsmæssige forskel udlignes med alderen. Det medfører, at alkoholen fordeles i et mindre volumen. Det samme indtag af alkohol vil fx medføre en 20 % højere alkoholkoncentration hos en 60 årig end hos en 20 årig.
- Ældre mennesker har større følsomhed overfor alkohol. Det skyldes blandt andet, at organernes kapacitet bliver mindre hos ældre. Disse fysiologiske ændringer gør, at ældre i højere grad end yngre er sårbare over for alkohols skadelige påvirkninger.
- Ældre mennesker har oftere sygdomme eller tilstande, som kan forværres af alkohol. Det drejer sig fx om afkalkede knogler med knoglebrud, hjertesygdom, søvnproblemer, svimmelhed, faldtendens, inkontinens, forhøjet blodtryk og hukommelsesproblemer. Faldtendensen er desuden meget hyppigere hos ældre mennesker, der indtager alkohol. Ældre mennesker er oftere i behandling med medicin, hvor virkningen heraf kan forstærkes eller mindskes, når der indtages alkohol. Det drejer sig fx om sovemedicin, medicin mod angst, depression, smerter eller infektion.
- Ældre mennesker får oftere en demenssygdom end yngre, da forekomsten af demens stiger med alderen. Et mangeårigt overforbrug af alkohol øger risikoen for udvikling af demens.

Overgangen fra at drikke socialt til at udvikle afhængighed er glidende. Samtidigt er der barrierer forbundet med at søge behandling. På landsplan skønnes 140.000 personer, at være afhængige af alkohol, men kun 8 % af dem er i behandling (SFI, SDU, 2008). For flertallet af danskerne udgør alkoholvaner – og i særdeleshed et problematisk alkoholforbrug - et tabu som nødtigt italesættes.

Sundhedsstyrelsens syv anbefalinger om alkohol:

- Intet alkoholforbrug er risikofrit for helbredet
- Drik ikke alkohol for din sundheds skyld
- Der er en lav risiko for at blive syg på grund af alkohol ved et forbrug på 7 genstande om ugen for kvinder og 14 for mænd
- Der er en høj risiko for at blive syg på grund af alkohol ved et forbrug på 14 genstande om ugen for kvinder og 21 for mænd
- Stop før 5 genstande ved samme lejlighed
- Gravide skal undgå alkohol, og kvinder, der prøver at blive gravide, anbefales at undgå alkohol for en sikkerheds skyld
- Ældre skal være særlig forsigtige med alkohol

11

Kilde: Sundhedsstyrelsen. 2015

Sundhedsprofilen fra 2013 (Den nationale sundhedsprofil, 2013) viste at Fanø Kommune, sammenlignet med øvrige kommuner i Region Syddanmark har den højeste forekomst af borgere, der:

- overskrider højriskogrænsen
- overskrider lavriskogrænsen
- jævnligt drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed
- viser tegn på et problematisk alkoholforbrug

Hvis vi skal lykkes med, at vende udviklingen, er det afgørende at alkohol italesættes som en naturlig ting – på lige fod med andre fysiske og psykiske problemstillinger.

I Fanø Kommune skal alle opleve, at det er let og naturligt at leve et sundt liv uden afhængighed og skadelige konsekvenser af alkohol eller andre rusmidler. Et skadeligt forbrug af rusmidler bliver italesat og der tilbydes den fornødne hjælp.

Som medarbejder i Rehab & Omsorg / Fanø Plejecenter spiller du en afgørende rolle. Det stiller dig samtidigt overfor en række udfordringer og dilemmaer, som du skal understøttes i at håndtere.

Læsevejledning

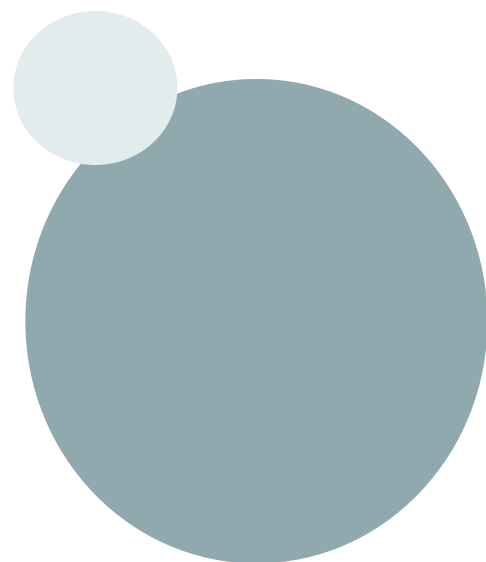
I Fanø Kommune skal alle borgere opleve velfærd – uanset udgangspunkt. Som medarbejder i Fanø Kommune spiller du en afgørende rolle. Du besidder en uvurderlig viden om den enkelte borger, og er ofte den første til at observere signaler på et eventuelt problematisk alkoholforbrug. Tilsvarende er du i position der gør dig i stand til, at opdage eventuelle pårørende herunder børn og unge i borgerens netværk, som mistrives som konsekvens af et eventuelt alkoholmisbrug.

Det stiller dig samtidigt overfor en række udfordringer og dilemmaer, som du ikke skal møde alene. Med dette redskab ønsker vi at understøtte dig i, at italesætte dine fornemmelser og observationer. Som forvaltningen understøtter vi dig i, at italesætte de fornemmelser du har.

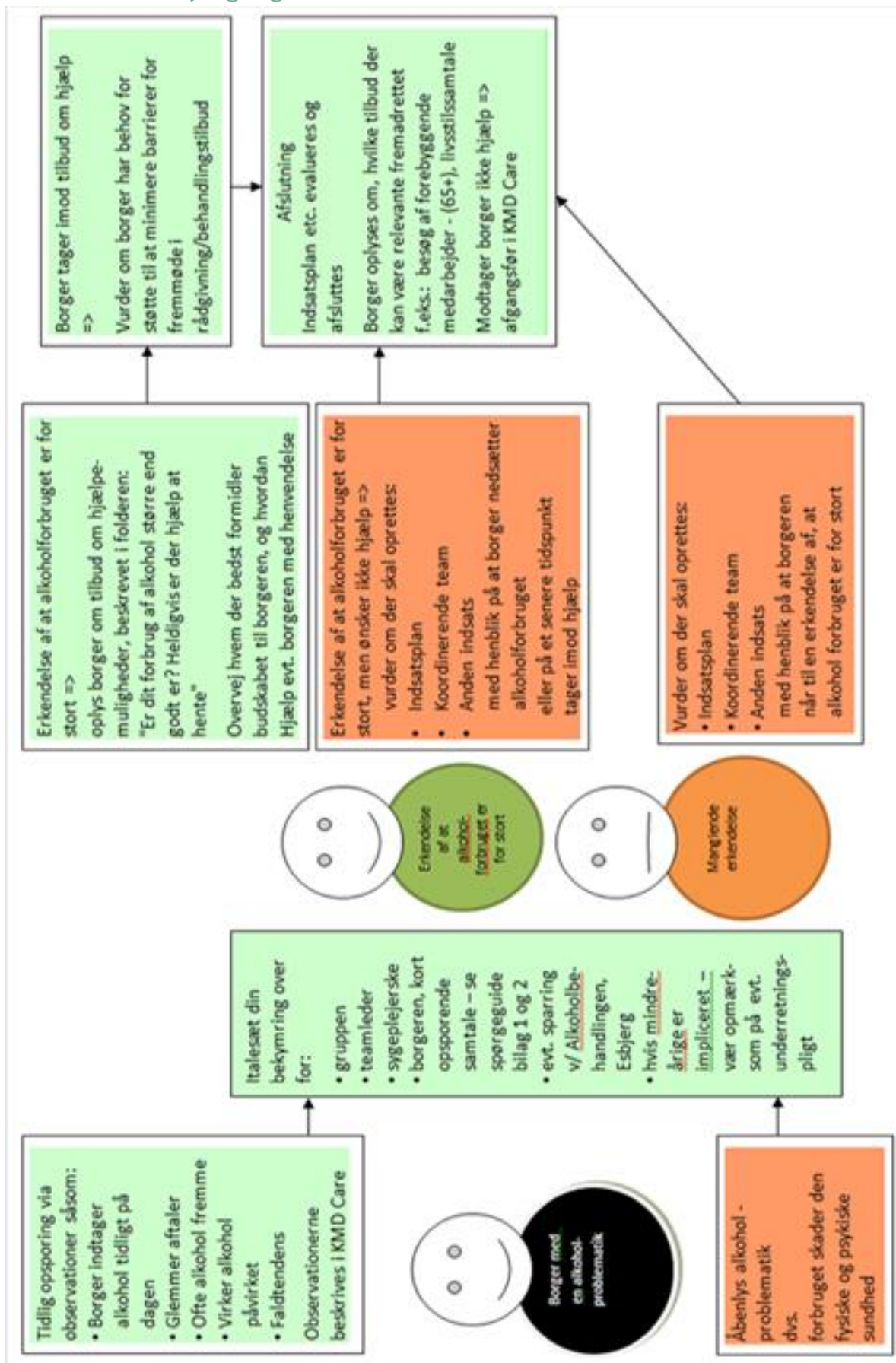
Når du observerer signaler hos borgeren, er den primære indgangsvinkel borgers tilstand og eventuelle mistrivsel. Årsagen til borgerens mistrivsel er således sekundær og *kan* skyldes et alkoholproblem. Du vil oftest være usikker på dine fornemmelser, fordi du ikke kan vide dig sikker på årsagen. Imidlertid er det vigtigt, at du alligevel handler på din fornemmelse og italesætter dine observationer – ofte vil de vise sig at være rigtige.

For at du kan lykkes med, at italesætte dine observationer er det afgørende, at du ved hvad du skal være opmærksom på, hvordan du bliver klogere på din opmærksomhed, og ikke mindst hvad du skal gøre for at komme videre med din viden. Med dette materiale understøttes du som professionel i at italesætte og agere på den opmærksomhed, som du iagttager hos borgeren. Materialet skal anvendes som et supplerende redskab, og det er således dig som professionel der sætter rammen og indholdet i samarbejde med borgeren – det er ikke en plan for hvordan det *skal* gøres, men hvordan det *kan* gøres.

Du kan med fordel supplere dette redskab med de samtaleteknikker, procedurer samt redskaber til dokumentation, som du i forvejen kender og anvender. Herunder kan du med fordel hente hjælp og sparring hos dine kolleger i gruppen, samarbejdspartnere og teamleder mv.

Struktur - arbejdsgange - Ældreområdet

Ved fornemmelse - Ældreområdet

Som medarbejder i Fanø Kommunes hjemmepleje og plejecenter spiller du en vigtig rolle. Du er oftest den første til, at blive opmærksom på en borgers tilstand eller trivsel. Imidlertid vil du opleve at blive usikker på din fornemmelse fordi det kan være vanskeligt, at være sikker på årsagen til borgerens mistrivsel. Du vil ofte kunne stole på din fornemmelse.

At gå fra en ubevidst fornemmelse til bevidsthed om et problem handler om, at gøre status over hvad du ser vedrørende borgeren. I nedenstående guideline får du input til, hvordan du kan komme videre. Guidelinen er inddelt i tre trin.

1. Analyser din fornemmelse

Når du skal analysere din fornemmelse, skal du skrive dine observationer ned. Skriv ned hvad du har set og hørt. Vær opmærksom på de signaler, der kan være ved et alkoholforbrug, når du gør status over dine observationer (se boks 1).

I nogle situationer vil du opleve at signaler er klare og entydige, i andre tilfælde vil du opleve at de er vage og tvetydige. Dette er hyppige signaler hos borgere med et alkoholproblem.

Du skal nedskrive dine observationer i KMD Care. Det er vigtigt at du undgår tolkninger og er opmærksom på, at dine observationer skal kunne læses og forstås af borger og pårørende i forbindelse med aktindsigt.

Boks 1. Signaler på alkoholproblematikker i hjemmet hos ældre borgere

- Borger indtager alkohol tidligt på dagen
- Glemmer aftaler
- Ofte alkohol fremme i hjemmet
- Virker alkoholpåvirket
- Faldtendens

2. Orienter om dine observationer

Orienter om dine observationer overfor gruppen, teamlederen og sygeplejegruppen. Det er vigtigt at du orienterer borgeren om at du er opmærksom på et eventuelt alkoholproblem. Du kan anvende principperne i Spørgeguide 1 & 2 (bilag 9) som understøttende redskab.

Er der børn eller unge i borgerens hjem, eller vurderer du at der er børn eller unge i borgerens familie som bliver påvirket af problemstillingen, skal du overveje en underretning (bilag 4).

Du kan også overveje at kontakte Alkoholbehandlingen i Esbjerg for sparring og rådgivning (bilag 2).

3. Gør status

Du gør status sammen med din gruppe, teamleder eller sygeplejegruppe. På baggrund af dine observationer vurderer I om:

1. **Borgeren erkender at have et alkoholproblem og ønsker hjælp**
2. **Borgeren erkender at have et alkoholproblem, men ønsker ikke hjælp**
3. **Borgeren erkender ikke at have et problem, og ønsker ikke hjælp**

Fra opmærksomhed til handling - Ældreområdet

Ved fortsat opmærksomhed på en borgers trivsel og tilstand foretages en vurdering af det fremadrettede arbejde med borgeren, herunder hvordan borgeren bedst støttes og i hvilket regi.

På baggrund af jeres vurdering vælges den handling, der bedst understøtter borgeren. Der kan vælges mellem tre handleveje:

A. Handlevej. Borgeren erkender at have et alkoholproblem og ønsker hjælp

Du oplyser borgeren om mulighederne for rådgivning og støtte (f.eks. pjecen *Er dit forbrug større end godt er? Heldigvis er der hjælp at hente!*) (bilag 3).

Overvej hvem der formidler budskabet.

Overvej om borger skal understøttes i at minimere barrierer i forhold til rådgivning og støtte.

B. Handlevej. Borgeren erkender at have et alkoholproblem, men ønsker ikke hjælp

Vurder om du vil oprette:

- Indsatsplan
- Koordinerende team
- Anden indsats

Overvej om borger skal understøttes i at minimere barrierer i forhold til rådgivning og støtte.

Overvej at evaluere indsatsplan.

Borger oplyses om hvilke tilbud der kan være relevante fremadrettet, f.eks. besøg af forebyggende medarbejder, +65 år, livsstilssamtale.

Modtager borger ikke hjælp – afgangsfør i KMD Care.

C. Handlevej. Borgeren erkender ikke at have et alkoholproblem, og ønsker ikke hjælp

Vurder om du vil oprette:

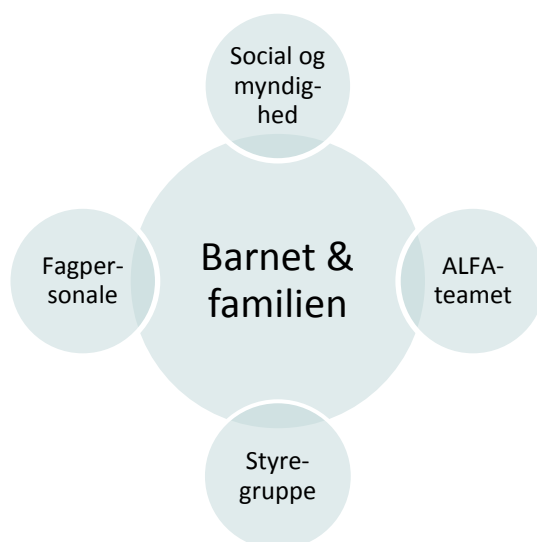
- Indsatsplan
- Koordinerende team
- Anden indsats

Borger oplyses om hvilke tilbud der kan være relevante fremadrettet, f.eks. besøg af forebyggende medarbejder, +65 år, livsstilssamtale.

Modtager borger ikke hjælp – afgangsfør i KMD Care.

Bilag 1. Organisering Familieorienteret alkoholbehandling

I Fanø Kommune er arbejdet med familieorienteret alkoholbehandling organiseret med udgangspunkt i det enkelte barn og familien. Derudover er der placeret en styregruppe, et ALFA-team, Social og Myndighed samt fagpersonale på skole, i de enkelte daginstitutioner samt i kommunens hjemmepleje / Plejecenter.

16

Barnet og familien udgør et centralt omdrejningspunkt i de indsatser og tiltag, der iværksættes i familieorienteret alkoholbehandling. Det er afgørende at de indsatser og tiltag der iværksættes afspejler den enkelte families ressourcer og behov, så de virker efter hensigten. Det er derfor vigtigt at familien inddrages allerede når der opstår opmærksomhed på et barn eller en ung.

Styregruppen består af repræsentanter fra forvaltningen herunder daginstitution, skole og ældreområdet. Styregruppen udgør nøglepersoner og ledere, der alle har deltaget i kursus om familieorienteret alkoholbehandling ved Center for Offentlig Kompetenceudvikling (cok.dk). Gruppen mødes to-fire gange årligt og har følgende primære opgaver:

- at sikre ledelsesmæssig opbakning til projektet
- at agere som tovholder på projektet i relation til interne og eksterne samarbejdspartnere
- at sikre opkvalificering af medarbejdere indenfor forvaltningens institutioner og skole
- deltagelse i møder med ALFA teamet
- sparring og rådgivning på tværfaglige drøftelser

ALFA teamet (Alkoholbehandlingen og Familieteamet) er etableret som et forum for drøftelse af børnefamilier med alkoholproblemer i regi af Familieafdelingen og Alkoholbehandlingen. Målet er at skabe et helhedsorienteret og effektivt behandlingsforløb for familien. Henvisningen til ALFA teamet kan ske ved, at forvaltningen eller du som fagperson retter henvendelse på vegne af en familie (efter borgerens samtykke) eller ved, at borgeren selv tager kontakt til teamet. Tilsvarende kan Alkoholbehandlingen henvise til ALFA teamet når de møder en drikkende, der har børn under 18 år. ALFA teamet mødes ad hoc, når behovet opstår.

Social og Myndighed udgør 1 leder (vakant) samt 3 socialrådgivere. Teamet på børne- og ungeområdet udgør 2 socialrådgivere. Derudover er der tilknyttet en familievejleder (børne-/ungekoordinator) til teamet. Teamet arbejder med udgangspunkt i *"Udviklingsplan for kvalitet i sagsbehandlingen af udsatte børn og unge"* og centralt for teamets arbejde er således forebyggelse og tidlig opsporing.

Fagpersonale i daginstitutioner og skole udgør et vigtigt omdrejningspunkt for de indsatser der iværksættes. De har ofte en værdifuld viden som kan medvirke til, at understøtte barnet og familien på den bedste måde. Denne viden bringes i spil på en række af de tværfaglige møder der danner rammen om *"Udviklingsplan for kvalitet i sagsbehandlingen af udsatte børn og unge"*, f.eks. niveau 1 mødet og visitationsmødet i forvaltningen.

Bilag 2. Sparring og kontaktinformationer

Ved behov for sparring omkring et barn og en familie, er det afgørende at du ved, hvem du skal henvende dig til. I nedenstående kan du danne dig et hurtigt overblik over hvem du kan rette henvendelse til og hvad de hver især kan understøtte dig med.

Styregruppen

Styregruppen udgør nøglepersoner og ledere fra Fanø Kommunes daginstitutioner, skolen samt forvaltningen. De har alle deltaget i kursus om familieorienteret alkoholbehandling ved Center for Offentlig Kompetenceudvikling, og besidder således viden om alkohol i familier. Ved behov for sparring og/eller rådgivning, kan gruppens medlemmer kontaktes enkeltvis eller du kan kontakte den medarbejder som repræsenterer det område, som du har brug for sparring omkring.

Styregruppens medlemmer:

Else Hjort, familievejleder. Tlf.: 26 19 97 20, Mail: bgbkeh@fanoe.dk.

Hanne Holland, sundhedsplejerske. Tlf.: 76 66 08 65, Mail: bgbkhh@fanoe.dk.

Liza Ørtvig, støttekorpsset daginstitution. Tlf.: 75 16 27 52, Mail: odden@fanoe.dk.

Anette Lock Hansen, viceskoleleder Fanø Skole. Tlf.: 76 66 05 14, Mail: bgalh@fanoe.dk.

Maria Skou Nybo, velfærdsrådgiver. Tlf.: 76 66 05 14, Mail: bgmsn@fanoe.dk.

Agnete Steffensen, Sundhed og Administration. Tlf.: 76 66 08 67, Mail: bgplas@fanoe.dk.

Betina Nedergaard, Sygeplejerske. Mail: bgplbne@fanoe.dk.

ALFA- teamet

ALFA-teamet udgør en familierådgiver fra hhv. Vejen, Varde, Esbjerg og Fanø Kommune samt en alkoholbehandler fra Alkoholbehandlingen i Esbjerg. Temaet kan kontaktes, hvis du har behov for sparring og rådgivning omkring et barn og en familie.

ALFA-temaet (Alkoholbehandlingens sekretariat). Tlf.: 76 16 64 64

Fanø Kommune lokale ALFA-repræsentant: Else Hjort, familievejleder.
Tlf.: 26 19 97 20, Mail: bgbkeh@fanoe.dk.

Forvaltningen

Forvaltningen på børne- og ungeområdet i Fanø Kommune udgør 2 socialrådgivere og 1 visitator. Derudover er der ansat en familievejleder og en sundhedsplejerske. Forvaltningen kontaktes ved behov for sparring og rådgivning, og kan bidrage med visitering til det fremadrettede arbejde med barnet og familien. Dette vil b.l.a. ske på de faste niveau 1 møder (1. torsdag i måneden) samt på visitationsmøderne (hver 14. dag).

Forvaltningens ansatte:

Camilla Kristensen, socialrådgiver. Tlf.: 76 66 06 24, Mail: bgsock@fanoe.dk.

Karina Ella Escherich, socialrådgiver. Tlf.: 76 66 06 31, Mail: bgsoke@fanoe.dk.

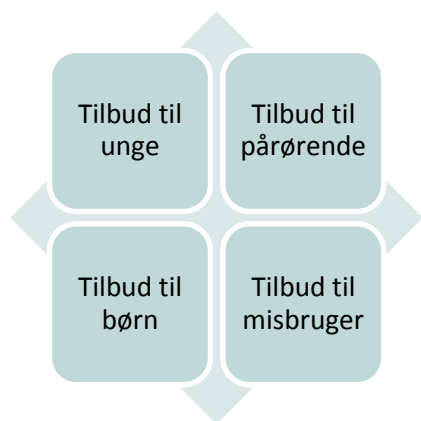
Else Hjort, familievejleder. Tlf.: 26 19 97 20, Mail: bgbkeh@fanoe.dk.

Hanne Holland, sundhedsplejerske. Tlf.: 76 66 08 65, Mail: bgbkhh@fanoe.dk.

Visitationen. Tlf.: 76 66 08 66, Mail: visitator@fanoe.dk.

Bilag 3. Pjecer og tilbud

For at vi kan lykkes med at sikre indsatser, der virker efter hensigten, er det afgørende at tilbuddene differentieres til det behov den enkelte borger har. Fanø Kommunes tilbud afspejler den enkelte families behov. Der er således tilbud målrettet borgeren med et alkoholmisbrug, samleveren/ægtefællen samt familiens børn og unge.

Du kan henvise borger en til en eller flere af nedenstående muligheder. Pjecerne er udleveret til din leder og du kan rekvirere flere eksemplarer hos: Velfærds konsulent Maria Skou Nybo, Tlf.: 76 66 06 56, mail: bgmsn@fanoe.dk.

Åben Anonym Rådgivning

Åben anonym rådgivning er et tilbud til alle forældre med børn under 18 år samt børn og unge. Der tilbydes råd og vejledning, enten i form af individuelle samtaler, familiesamtaler eller parsamtaler.

I Åben anonym rådgivning er der:

- Ingen henvisningspligt
- Ingen betaling
- Tavshedspligt
- Mulighed for at være anonym

Borgeren kan henvende sig enten telefonisk eller ved fremmøde (uden forudgående aftale) den 1. mandag i måneden i Ankerhuset v. Sundhedshuset (kl. 18:00-20:00). Tlf.: 26 19 97 20.

du KENDER
ET BARN DER
HAR BRUG
FOR... dig

Projekt Ballast

Projekt Ballast tilbyder uforpligtende og anonym rådgivning og vejledning til børn og unge mellem 5-25 år fra familier med afhængighed og misbrugsproblemer.

I Ballast kan barnet eller den unge indgå i individuelle- eller gruppeforløb hvor de får redskaber til at tackle hverdagens udfordringer.

Ballast er en del af KFUM's Sociale Arbejde.

Du kan kontakte teamet bestående af professionelle rådgivere via Tlf.: 20 22 66 33 eller mail: tn@kfumsoc.dk.

20

Lægehuset Fanø

Lægehuset tilbyder hjælp, hvis en borger ønsker at holde op med at drikke. Det kan fx være medicinsk behandling af abstinenser, samtaler eller antabusbehandling.

Borgeren kan ringe på tlf.: 75 16 32 22 og bestille tid eller kontakte lægerne telefonisk mellem kl. 8:00-9:00. Lægerne kan også kontaktes på www.laeghusetfanoe.dk via e-konsultation.

Alkoholbehandling i Sydvestjylland

Alkoholbehandlingen i Esbjerg

Alkoholbehandlingen i Esbjerg tilbyder gratis, uforpligtende og anonym samtale til voksne og pårørende. Behandlingen er gratis og kræver ingen lægehenviisning

Borgeren kan ringe på tlf.: 76 16 64 64 i tidsrummet mandag til torsdag fra kl. 9:00-15:00 og fredag fra 9:00 til 12:00.

Der er desuden åben anonym rådgivning hver mandag fra 16.00 til 18.00 på: Dagcentret, Jagtvej 35, 6705 Esbjerg Ø.

Du kan læse mere om Alkoholbehandlingens tilbud på vores hjemmeside www.alkoholbehandlingen.esbjergkommune.dk eller kontakte os på alkoholbehandlingen@esbjergkommune.dk

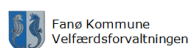

Anonyme Alkoholikere Anonyme Alkoholikere (AA) er et fællesskab for borgere, der har et ønske om at holde sig fra alkohol, og blive ved med at holde sig ædru.

Anonyme Alkoholikere afholder møde hver torsdag fra kl. 19.30 til kl. 20.30 i Sundhedshuset, Vestervejen 1 i Nordby på Fanø.

Indgang direkte fra Vestervejen til Hovedbygningen.

Møderne er åbne for alle der har et ønske om at holde op med at drikke alkohol, og man møder bare op. Webadresse til Anonyme Alkoholikere i Danmark www.dkaa.dk

Er dit forbrug af alkohol større end godt er? Heldigvis er der hjælp at hente!

Har du selv et for stort forbrug af alkohol eller andre former for rusmidler, eller kender du en der har? Du har ret til at få hjælp til at nedsætte dit forbrug af alkohol eller andre former for rusmidler.

Som borger i Fanø Kommune kan du henvende dig til

1. Alkoholbehandlingen, Esbjerg, som Fanø Kommune er en del af
2. Alkolinjen
3. Lægehuset, Fanø
4. Anonyme Alkoholikere
5. Sundhedshuset - livsstilssamtale,

Tag en personlig 5-minutters tjek af dine alkoholvaner:

Find testen her: <http://www.tjekdinealkoholvaner.dk/>

eller via QR kode:

Er dit forbrug af alkohol større end godt er? Heldigvis er der hjælp at hente!

Fanø Kommune tilbyder en række tilbud til borgere med et problematisk alkoholforbrug. Pjecen giver et samlet overblik over de udbudte tilbud.

Henvendelse: Sundhedshuset, Vestervejen 1, Fanø. Visitationen, Fanø Kommune, mail: visitorator@fanoe.dk tlf.: 76 66 08 66 hverdage kl. 8-10.

Pjecen findes på Intra, fanebladet Velfærd, Instruks mappe

Alkolinjen

Alkolinjen tilbyder anonym, fortrolig og gratis samtale til voksne og pårørende.

Ring og tal med en professionel rådgiver alle hverdage mellem 11:00-15:00 på tlf.: 80 200 500.

Bilag 4. Vejledning: at skrive en underretning

Som professionel er du underlagt skærpet underretningspligt (jf. servicelovens § 153). Er du fagperson og har du et arbejde, hvor du er i tæt kontakt med børn og unge, har du derfor pligt til at reagere alene på baggrund af forhold, der giver formodning om at et barn eller en ung har behov for særlig støtte. Udover fagpersoner har offentlige ansatte og personer, der udøver et offentligt erhverv også en skærpet pligt til at underrette myndighederne, hvis de får kendskab til bekymrende forhold.

Vær opmærksom på at din særlige underretningspligt **ikke** er opfyldt ved, at du opfordrer din nærmeste leder til at underrette kommunen.

22

Den skærpede underretningspligt gælder alene, hvis du bliver bekymret for et barn eller en ung i forbindelse med udøvelse af dit erhverv som fagperson. Hvis du bliver bekymret for et barn eller en ung uden for dit erhverv som fagperson gælder den almindelige underretningspligt.

Vejledning – at skrive en underretning

Nedenstående vejledning indeholder input til, hvordan du kan højne kvaliteten af den underretning du skal skrive. Du kan med fordel supplere nedenstående punkter med observationer fra f.eks. SØM skemaet.

- Indholdet i en underretning skal være beskrevet så præcist som muligt. Det er derfor vigtigt at du skriver objektivt og undgår tolkninger og vurderinger.
- Det skal fremgå hvorvidt der er tale om observationer over et forløb eller om det er en enkelt handling/episode, der giver anledning til underretningen.
- Det skal fremgå hvad du/I har gjort for at afhjælpe problemerne – eller alternativt – hvorfor du/I ikke har gjort noget (f.eks. kriminelle handlinger hvor I mener politiet skal forestå efterforskningen).
- Det skal fremgå hvorvidt forældrene er bekendt med underretningen, evt. hvilke punkter i underretningen de ikke er enige i (samtidigt skal det understreges at forældrenes uenighed ikke skal medføre rettelse i underretningen).
- Forældrenes kommentarer skal fremgå evt. som selvstændigt brev til underretningen.
- Husk at begge forældre skal inddrages, hvis der er fælles forældremyndighed.
- Såfremt begge forældre ikke er orienteret om underretningen, skal det fremgå med begrundelse herom.

Opfølgning på underretningen

Såfremt barnets situation ikke forbedres efter en rimelig tid, må du/I overveje at sende endnu en underretning. Som fagperson har du ret til at høre om der handles over for dem, som man har underrettet om. Kommunen skal således, med mindre særlige forhold gøre sig gældende, efter anmodning videregive oplysninger til den fagperson, der har underrettet om hvorvidt underretningen har givet anledning til undersøgelser eller foranstaltninger for barnet eller den unge

under 18 år. Tilsvarende bør en ny underretning sendes, hvis der sker ændringer af barnets forhold eller hvis der indtræffer nye begivenheder der har betydning for støtten til barnet.

Direkte underretning til Ankestyrelsen

Hvis man som fagperson har indgivet en underretning om et barn eller en ung til den kommunale forvaltning, men har en oplevelse af, at kommunen ikke iværksætter foranstaltninger, eller at barnet eller den unge ikke får tilstrækkelig hjælp, da kan der underrettes direkte til Ankestyrelsen.

Hvis du er i tvivl kan du kontakte
Ankestyrelsen Tlf.: 33 41 12 00

Akutte tilfælde

I akutte tilfælde (f.eks. formodning eller viden om fysisk mishandling, seksuelt misbrug eller andre strafbare forhold), må forældrene ikke orienteres om underretningen. I disse tilfælde skal du straks kontakte

Social og Myndighed Tlf.: 61 12 59 92

Du finder underretningsskemaet på Fanø Kommunes hjemmeside:

Børn, unge og familie ➡ Bekymret for et barn? ➡ Underret om børn/unge

Fanø Kommune
Stationsvej 4-7
8120 Fanø
Tlf. 75 860 860

Talcenter for rådgivning
Mandag-torsdag 09-15
Fredag 09-13
rådgivning@fanoe.dk

Barnets & kommunens
Følgende kommunale
foranstaltninger

Underretning
efter servicelovens §§ 155, 155a og 156

Underretning om
Navn
Adresse
Fødselsdato
Dato for indberetning

Begrundelse for underretning
Dokumentation
Årsag

Følgende er vedlagt
Hvis der er flere dokumenter, skal de indlægges i den vedlagte mappe
Hvis der er flere dokumenter, skal de indlægges i den vedlagte mappe

Underretning til
Navn
Adresse
Fødselsdato
Dato for indberetning

24

Nedenstående redskab har til formål, at sikre at forældrene på et oplyst grundlag, giver samtykke til, at du må udveksle oplysninger om den unge mellem de fagpersoner, som arbejder med den unge.

24

24

24

24

Intra (dagpasning eller skole) → Samtykkeerklæring

Her at kunne vurdere at barns og en families behov og give den bedst mulige støtte, er det vigtigt, at der er et godt samarbejde mellem børn, forældre og medarbejdere.

Her at medarbejdere kan støtte til barn og en families situation, skal du give tilfældet til det. Tilfældet gives gennem deres samarbeidsforhold.

Ifølge forskningsrapporten 2005 og 2006 og Personaleledelsen 2005 og 2006 skal forældrene nemlig give støtte til medarbejdere, for at medarbejdere og private oplysninger kan dele mellem flere forskellige medarbejdere.

Det vigtigste samarbejde skal være, at som forældre vil, hvilke oplysninger der bliver givet og hvem og til hvem. Samarbejde, gælder det, de oplysninger er uendeligt. Du kan til enhver tid tilføje eller fjerne samarbejde og at hverende give til samarbejde.

Hvemst mod at dele informationer er at give den bedst mulige støtte til **Næsten ingen og ingen**. Kun informationer, der er af betydning for at kunne give denne støtte, deles mellem parterne.

Undertegnede **Næsten ingen og ingen** giver hermed tilføjelse til, at næsten ingen parter kan indføre og videregive sundhedsmæssige og private oplysninger, der er relevante for min og mit barns situation, til og fra hinanden.

Kun de parter, der er af betydning, er omfattet af underskrift

8	Kommunal dagbeholdning/opsaml.	
9	Kommunal dagbeholdning/besætn.	
10	Kommunal dagbeholdning/ber. og uger.	
11	Kvalitet/kontaktperson eller rådgiv.	
12	Præsentation læge.	
13	Sociolog/kontakt. tilbud/kontaktperson.	
14	Måltidsbeholdning/tilbud/kontaktperson.	
15	Stole, dagbeholdning/kontaktperson.	
16	Sundhedsplejer.	
17	Pædagogisk Psykologisk Rådgivning.	
18	Pårørende.	
19	Andre.	

Ved at undersøge denne påklædning giver undersøgelse følgende til: Her beskrives årsagen
til, at der ikke kan sættes

Semtykket gjelder inntil [Her indsettes dato]. Semtykket bortfalder senest etter et år fra dags dato.

Date: [for indelible date for underscript]

Når almenret er udfoldt og undersøgt, får du en bane til dit næste bane.

Bilag 6. SØM Skema

Situation-Ønske-Metode skema For:					Dato:	
Situation	Ønsket løsning	Midler	Aktør	Eksterne midler		

SØM skema udviklet af Cand. Psyk Bodil Andersen

Visitationsskema

Oplysninger om barnet:	
Navn:	Cpr. nr.
Nuværende adr.:	
Postnr. og by	telefon

Forældre 1:	
Cpr nr.:	Forældremyndighed:
Adresse:	Telefon:
Forældre 2:	
Cpr nr.:	Forældremyndighed:
Adresse:	Telefon:
Evt., søskende	
Adresse	

Evt. institution:	telefon
Evt. anbringelsessted	telefon

Oplysninger om kommunen	
Handleplaner:	
Evt. anden betalings-kommune:	
Sagsbehandlers navn:	
Sagsbehandlers tlf.nr:	
Sagsbehandlers e mail:	

Hvilken § indstilles der til?	
Hvad indstilles til?	

Bilag 7. Visitationsskema

Begrundelse for indstillingen?
Kort beskrivelse

|

Relevant materiale – sæt x
SOM/statistlog
handleplaner
udredning
lægeliggvurdering
Pædagogisk

	Tilbud i egen kommune	Tilbud i anden kommune	Privat/selvejende tilbud	Uformelt tilbud i civilsamfundet/barnets sociale netværk	andet
Indsats for barn					
Indsats for mor					
Indsats for far					
Indsats for søskende					
Indsats for familien					

Bilag 8. Spørg til alkohol – det kan gøre en forskel - Ældre

Guideline

Tal med borgeren med respekt og empati. Samtalen med borgeren kan ske i naturlig tilknytning til et i forvejen aftalt besøg, eller det kan skønnes mest hensigtsmæssigt at inddrage en kollega. Overvej hvem der bedst formidler budskabet til borgeren, og hvordan. Det hensigtsmæssigt at medbringe pjecen "Er dit forbrug af alkohol større end godt er? Heldigvis er der hjælp at hente".

Denne fremgangsmåde kan anvendes:

1. Indled samtalen

I forbindelse med forebyggende hjemmebesøg/ sygeplejefaglig udredning/ funktionsvurdering spørger vi til alkoholvaner, fordi alkohol kan påvirke f.eks. din sundhed og dit familieliv.

Jeg vil derfor gerne stille dig et par spørgsmål om alkohol.

Vil det være i orden? (spørge om tilladelse til at tage emnet op)

Udtryk forståelse for, at samtalen kan føles ubehagelig.

2. Undersøg borgerens alkoholforbrug: Spørgemetode 1 eller 2 (bilag 2)

3. Henvis ved behov

Der er flere muligheder for at få hjælp, hvis alkoholforbruget er blevet for stort.

Må jeg have lov til at give dig en folder om tilbuddene?

Du kan bestille en tid selv, eller vi kan booke en tid sammen.

4. Opret indsatsplan

Du opretter en indsatsplan med beskrivelse af problemstillingen, borgerens mål og hvad der er borgerens motivation.

Opfølgning: evaluering i indsatsplanen ud fra borgerens mål samt de iværksatte handlinger.

Herudover sparring hos kolleger, teamleder eller sygeplejerske.

<p>Spørgemetode 1 Brug "Test dit forbrug" Spørg til alkohol og giv feedback: Åbent spørgsmål, f.eks.: Hvad tænker du om resultatet?</p>	
	<p>Spørgemetode 2 Stil åbne spørgsmål, f.eks.: Hvordan ser en typisk dag ud for dig i forhold til at drikke øl, vin og spiritus? Hvilke tanker gør du dig om dine alkoholvaner? Hvordan påvirker det din hverdag - din sundhed, dit familieliv</p>